

Til lovforslag nr. L 140. Betænkning afgivet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 25. april 2007

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af universitetsloven

(Varetagelse af opgaver for en minister, ankenævn for meritafgørelser, ph.d.-skoler m.v.)

[af videnskabsministeren (Helge Sander)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlem af udvalget har stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 31. januar 2007 og var til 1. behandling den 9. februar 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Videnskab og Teknologi.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og videnskabsministeren sendte den 15. december 2006 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 68. Den 31. januar 2007 sendte videnskabsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Danske Studerendes Fællesråd.

Videnskabsministeren har over for udvalgets kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Danske Studerendes Fællesråd mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til videnskabsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et åbent samråd med udvalget den 21. marts 2007. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for besvarelsen af spørgsmålene.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 91 spørgsmål til videnskabsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Fire af udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget kan af en række årsager og trods fornuftige enkeltelementer ikke støtte lovforslaget.

Det Radikale Venstre har principielt være åben over for tanken om at sammenlægge universiteter og også universiteter og sektorforskningsinstitutioner. Vi har lagt vægt på, at det skete ad frivillighedens vej. Vi har ønsket, at det skete på et gennemtænkt grundlag. Regeringens slagord om, at »stort bare er bedre« er pinligt overfladisk. Verdens førende universiteter udmærker sig netop ikke ved at være store, men velhavende. Vi noterer os da også, at regeringen på intet tidspunkt undervejs har kunnet fremlægge dokumentation for, at større enheder i sig selv er en garanti for bedre undervisning og forskning.

Fusionerne sker nu – formelt frivilligt, reelt under pres fra ministerens side. Vi er overbeviste om, at der også vil komme spændende og løfterige miljøer ud af fusionerne – til gavn for de studerende, medarbejderne og det omgivende samfund. Spørgsmålet er, om fusionerne også risikerer at have en negativ indflydelse på såvel universitetsforskningen som myndighedsbetjeningen. Regeringen har aldrig lagt skjul på sin ambition om at regulere universiteterne i detaljen og i øvrigt styre forskningen ind i bestemte spor. Med loven får regeringen endnu stærkere beføjelser til at blande sig i forskningen på landets universiteter. Dermed er den armslængde, der burde gælde mellem universiteternes forskning og det politiske niveau, ophævet. Det må nødvendigvis bekymre principielt. Praksis vil vise, om det er en begrundet frygt.

Det Radikale Venstre har fra første færd savnet en grundig forberedelse af det, der må siges at være nyere tids mest gennemgribende reform af universitetslandskabet. Man må undre sig over, at regeringen aldrig har fundet det nødvendigt at iværksætte et analysearbejde forud for beslutningen om disse omfattende fusioner. I andre sammenhænge er regeringen ellers ikke bleg for at iværksætte hel og halvårslige processer – med debatoplæg, møder og ekspertindlæg. Velfærdskommissionen, Globaliseringsrådet og nu Kvalitetsreformen er alle sådanne eksempler. En gennemgribende omlægning af danske universiteter og dermed dansk forskning var åbenbart ikke så vigtigt, at regeringen fandt det nødven-

digt med en grundig forberedelse og forudgående debat.

Resultatet har været en grumset proces – og det er fortsat under lovbehandlingen. Det kan f.eks. her bekymre stærkt, at regeringen insisterer på ikke at offentliggøre sektorforskningsinstitutionernes høringssvar – navnlig i betragtning af, at det ellers er kutyme at offentliggøre andre ministeriers høringssvar i forbindelse med lovbehandling. Det kan kun rejse mistanke om, at de pågældende sektorforskningsinstitutioner har skrevet noget i deres høringssvar, som regeringen ikke ønsker, at offentligheden får kendskab til. Tilbage er billedet af en regering, der udadtil skiltes med ytrings- og forskningsfrihed, alt imens den indadtil gør sit for at få forskerne og institutionerne til at makke ret.

Det store spørgsmål er, om universiteterne med reformen får bedst mulige forskningsbetingelser – når det gælder såvel universitets- som sektorforskningen. For nogle universiteter vil sektorforskningen veje særdeles tungt økonomisk. For DTU's vedkommende vil hele 42 pct. af universitetets samlede omsætning stamme fra myndighedsbetjening. Det skaber en økonomisk afhængighed, der stiller universitetet i en sårbar position over for en minister, der strengt taget efter blot to år kan vælge at fratage universitetet dets myndighedsopgaver. Denne økonomiske afhængighed kan man frygte vil presse forskerne/universiteterne til at være mere lydhyøre over for ministres ønsker, end godt er – altså på bekostning af kvaliteten af både opgaveløsning og forskning.

Regeringen burde af samme grund have forpligtet sig til at gennemføre uafhængige og gerne internationale evalueringer af universiteternes myndighedsberedskab før en evt. beslutning om at sende opgaverne i udbud. Det ville have givet universiteterne en større sikkerhed for, at den objektive kvalitet af myndighedsbetjeningen ville være afgørende for, om universitetet kunne bevare opgaven.

En anden betænkelig nyskabelse i loven er bestemmelsen om, at videnskabsministeren fremover kan pålægge et universitet at udføre en bestemt opgave – også selv om det pågældende universitet ikke har en myndighedskontrakt med et ministerium. Dermed indføres et helt nyt princip i universitetsloven om, at en regering på tværs af alting kan gå direkte ind og bestemme,

hvad et universitet kan beskæftige sig med. Selv om det ifølge loven kun skal gælde opgaver »af væsentlig samfundsmæssig betydning«, er det reelt en elastik i metermål, som det er op til regeringen at bestemme længden af.

Videnskabsministeren indvilger med lovændringen i at gennemføre en uafhængig evaluering af universitetsfusionerne. Det skal ske i 2009. For os er det afgørende, at der også reelt bliver tale om en uafhængig evaluering foretaget af kompetente forskere. Ministeren vil samtidig gennemføre en analyse, der belyser medarbejdernes og de studerendes medbestemmelse på universiteterne, den frie akademiske debat og forskningsfriheden under den gældende universitetslov. Det er helt afgørende, at også denne analyse gennemføres af uafhængige eksperter. Det giver lovforslagets bemærkninger ikke sikkerhed for.

Loven afspejler i høj grad regeringens tilbøjelighed til at regulere universiteternes virksomhed i detaljen. Videnskabsministeren burde koncentrere sig om at opstille overordnede politiske mål for universiteterne, deres uddannelser og forskning – og afholde sig fra at lovgive om redskaberne, der skal indfri målene.

Et eksempel på denne overdrevne detailregulering er aftagerpanelerne, som loven nu pålægger universiteterne at etablere. Som om aftagerpaneler var den eneste måde i denne verden at sikre en dialog med aftagerne om uddannelsernes kvalitet og relevans. Et andet eksempel er de studerendes undervisningsevalueringer, som universiteterne nu tvinges til at offentliggøre. Målet er god undervisning, men evalueringer er nu kun et redskab blandt flere. Denne måde at ophøje en løsning blandt flere mulige til universalmodel risikerer i sidste ende at bremse universiteterne i at tænke i nye baner og udvikle nye løsninger.

Det Radikale Venstre vil helt gøre op med udviklingskontrakterne i den udgave, de har i dag. De har udviklet sig til et uigennemsigtigt redskab, hvor det er umuligt at afgøre, hvilke dele af kontrakten der er udformet af universiteterne selv, og hvilke dele der er dikteret af ministeren. På den måde har ministeren haft held til at indføre krav »ad bagvejen«.

Vi ønsker at gå en anden vej og indføre en ny type udviklingskontrakter, der kan danne rammen for den frihed, vi vil give universiteterne. I

disse nye udviklingskontrakter skal den til enhver tid siddende minister – på baggrund af en drøftelse med Folketingets partier – formulere få helt overordnede mål for universiteternes virke. Det kunne være mål om forskning, undervisning, internationalisering og formidling – svarende til lovens overordnede mål. Herefter skal det så i vidt omfang overlades til universiteterne at indrette sig på den måde, de mener bedst tjener de overordnede mål i deres kontrakter. Den tillid har vi til universiteterne. Det har regeringen øjensynligt ikke.

Til sidst har Det Radikale Venstre blot en enkelt kommentar til ændringsforslaget om det nye ankenævn for meritafgørelser. Her er det i vores øjne logisk at lade ankenævnet sammensætte paritetisk, det vil sige af en videnskabelig medarbejder og en studerende. Dermed følger man konstruktionen fra »første instans«, som er studienævnet, og som jo også er ligeligt sammensat af studerende og videnskabeligt personale.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget vil stemme imod forslaget. Det skyldes ikke principiel modvilje mod fusioner mellem universiteter eller fusioner mellem universiteter og sektorforskning. SF's modstand skyldes derimod

- det totale fravær af en klar, velbeskrevet og velargumenteret målsætning med, hvilke fordele der kunne være ved fusioner – fraværet af politisk vilje til at gennemføre en politisk drøftelse af fordele og bagdele ved fusioner,
- fraværet af en analyse og
- den »pistol«-politik, der er anvendt over for institutionerne.

Heller ikke efter regeringens beslutning om, at der skulle fusioneres, har det været muligt at få blot antydning af velbegrundet formål – eller kriterier for succes – på bordet. Det gælder både i forhold til universiteternes forskning og uddannelser og i forhold til sektorforskningens betydning for overvågning, lovkvalitet og myndighedsbehandling.

Det er på enhver måde en deprimerende fremgangsmåde, hvor stort i sig selv bliver fremstillet som et fremskridt – helt uanset internationale erfaringer – og hvor velbegrundede argumenter aldrig har fået en reel chance – enten af frygt for negative konsekvenser for egen institution eller af frygt for, at andre bød sig hurtigere til.

Processen trækker klare tråde tilbage til den detailstyring, universiteterne er blevet underlagt med den ny universitetslov. Det gælder lovens meget detaljerede bestemmelser, mangelen på frihed for bestyrelserne og de interne ledelser, bureaukratiseringen af udviklingskontrakterne, så de ikke er koncentreret om få og relevante mål, men sander til i alt for mange mål og revisioner samt med L 140's pålæg om, at der skal være aftagerpaneler.

SF håber naturligvis, at de mange miljøer, forskere og studerende kommer helskindede gennem processen; at den begavelse, der er på universiteterne, viser sig stærkere end regeringens central- og detailstyring, at mistanken om, at de uvillige vil blive dårligt behandlet vil vise sig helt uberettiget, og at der fortsat vil være tale om, at sektorforskningen skal levere støtte til god lovkvalitet, overvågning, kontinuitet i arbejdet og rådgivning.

Et andet mindretal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis de stillede ændringsforslag ikke vedtages, vil mindretallet stemme imod lovforslaget.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (RV og SF):

Til § 1

1) I den under *nr. 2* foreslåede § 8 a, udgår *stk. 2*.
[Ministerens offentliggørelsesret udgår]

2) *Nr. 7* udgår.
[Aftagerpaneler udgår]

3) I den under *nr. 21* foreslåede § 16 a, udgår *stk. 3-8*.
[Direktører for faglige enheder m.v. udgår]

4) Den under *nr. 21* foreslåede § 16 b udgår.
[Nye regler for ph.d.-skoler udgår]

5) Det under *nr. 25* foreslåede § 18 a, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Rektor nedsætter ankenævnet med en repræsentant for det videnskabelige personale og en studerende ved samme eller beslægtet uddannelse på universitetet og en repræsentant for det videnskabelige personale og en studerende ved samme eller beslægtet uddannelse på et andet universitet.«

[Studenterrepræsentanter i ankenævnet]

6) *Nr. 31* udgår.
[Pålæggelse af betalingsopgaver udgår]

Bemærkninger

Til nr. 1

Der er ingen grund til at lave detailstyring omkring undervisningsevaluering. Der er ikke noget, der forhindrer universiteterne i at gøre det nu, hvis de synes, det er en god idé.

Man forbedrer ikke kvaliteten i undervisningen ved at offentliggøre evalueringer, kvalitet forbedres ved at evalueringer foretages sobert og behandles seriøst.

Til nr. 2

Der er ingen grund til at lave detailstyring omkring rådgivning af universiteterne. Der er ikke noget, der forhindrer universiteterne i at gøre det nu, hvis de synes, det er en god idé.

Det er problematisk, at nuværende velfungerende repræsentantskaber skal erstattes af snævrere fora, der kun sammensættes af aftagere, når universiteterne har et bredere sigte. Obligatoriske aftagerpaneler kan undergrave kompetencerne i bl.a. studienævne.

Til nr. 3

Der er ingen grund til at lave detailstyring omkring ledelse af de faglige miljøer. Der er ikke noget, der forhindrer universiteterne i at gøre det nu, hvis de synes, det er en god idé.

Universiteterne har ikke brug for flere løsrevne ledere, der ifølge lovforslaget end ikke behøver at være anerkendte forskere.

Til nr. 4

Der er ingen grund til at lave detailstyring omkring ph.d.-skoler. Der er ikke noget, der forhindrer universiteterne i at gøre det nu, hvis de synes, det er en god idé.

At alle ph.d.er skal være i en ph.d.-skole kan begrænse de faglige muligheder for emnevalg.

Til nr. 5

Når kompetence flyttes fra studienævnet til meritankenævnet, er det vigtigt fortsat at sikre de studerendes medbestemmelse. I sager om merit kan studerende være med til at sikre den ansøgende studerendes retssikkerhed og samtidig varetage de faglige hensyn på fagene.

Til nr. 6

Forskningsfriheden på universiteterne er truet, når ministre kan pålægge universiteterne arbejdsopgaver.

Michael Aastrup Jensen (V) Britta Schall Holberg (V) Tina Nedergaard (V)

Torsten Schack Pedersen (V) Hanne Severinsen (V) fmd. Jesper Langballe (DF)

Jørn Dohrmann (DF) Per Ørum Jørgensen (KF) Charlotte Dyremose (KF) Rasmus Prehn (S)

Magnus Heunicke (S) nfm. Christine Antorini (S) Sophie Hæstorp Andersen (S)

Margrethe Vestager (RV) Charlotte Fischer (RV) Anne Grete Holmsgaard (SF) Per Clausen (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 140

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra videnskabsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 16/2-07 fra Danske Studerendes Fællesråd
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	1. udkast til betænkning
6	Talepapir fra det åbne samråd 21/3-07 om samrådsspørgsmål A-C, fra videnskabsministeren
7	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 140

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om en redegørelse for, hvorledes bestyrelserne sammensættes på de enkelte universiteter, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om en redegørelse for, hvorfor ressourcer ikke er overført fra sektorministerierne til Videnskabsministeriet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om en offentliggørelse af høringssvarene til lovudkastet fra sektorministerierne, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om fagministerierne er at opfatte som universiteters/sektorforskningsenheders direkte modparter ved kontraktindgåelse, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om indgåelse af kontrakter mellem universiteter og sektorministerier, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om en redegørelse for, om resultatkontrakten indgås alene med Videnskabsministeriet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om en redegørelse for, om der er offentlighed om ressortministeriers krav til kontraktindgåelse/resultatkontrakten, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om det er muligt for universiteterne at træffe langsigtede og flerårige dispositioner med 2-årige kontrakter, hvor der årligt skal aftales resultatkrav, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvorledes det sikres, at universiteterne ikke langsomt udsultes igennem kontraktforhold, som økonomisk kun dækker snævre myndighedsopgaver, men ikke opretholdelse af basisforskning, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om ministeren vil udrede, hvad der sker, hvis et ministerium ikke er tilfreds med den ønskede ydelse eller ønsker udført yderligere tjenesteydelser, som universitetet ikke mener er indeholdt i kontrakten, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om en redegørelse for, om universiteter i de nordiske lande, Storbritannien, Holland, Tyskland og USA udfører »myndighedsopgaver«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
12	Spm. om universiteter i de nordiske lande, Storbritannien, Holland, Frankrig, Tyskland og USA indgår resultatkontrakter med ministeriet/ministerier, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om redegørelse for, om medarbejderne på universiteterne i de nordiske lande og andre lande af deres institutleder med instruktionsbeføjelser kan pålægges at udføre bestemte forskningsopgaver og myndighedsopgaver, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om redegørelse for, hvad termen »undtagelsesvis« dækker over, herunder om det kun gælder akut beredskab, eller det gælder for generelle udviklingskontraktforhold, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om en redegørelse for, hvad termen »undtagelsesvis« dækker over, herunder om det gælder såvel almindeligt myndighedsberedskab, forskningsbaseret rådgivning m.m. samt strategisk forskning og udvikling, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm. om redegørelse for, hvad termen »undtagelsesvis« dækker over, herunder give eksempler på ministerielle kontraktplæg inden for fødevarerområdet og miljøområdet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
17	Spm., om ministeren kan bekræfte, at universiteter ikke kan sige nej til en myndighedsopgave med henvisning til, at indtægtsgrundlaget er usikkert eller utilstrækkeligt, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
18	Spm., om ministeren kan garantere for, at universiteter ikke påtvinges kontrakter, som kan være underskudsgivende eller i uoverensstemmelse med universitetets aktivitetsplaner, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
19	Spm. om, hvem der har ejerskabet til database-oplysninger og lignende vedr. Danmarks Fødevarerforsknings, DMU's og Danmarks Jordbrugsforsknings udførelse af myndighedsopgaver, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
20	Spm. om, hvorfor protesterne mod ministerens beføjelser til at påtvinge universiteterne kontrakter ikke er omtalt i ministeriets høringsnotat til Folketinget, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
21	Spm., om ministeren kan bekræfte, at en universitetsforsker (f.eks. en miljøbiolog på AU) har fri ret til at ytre sig kritisk om en myndighedsopgave, som en sektorforskningsenhed (f.eks. DMU på AU) leverer, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
22	Spm., om ministeren kan bekræfte, at et ressortministerium ikke kan indføre begrænsninger i forsknings- eller ytringsfrihed i en kontrakt med et universitet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
23	Spm., om ministeren kan bekræfte, at et ressortministerium ikke kan indføre særlige kontraktbetingelser eller forbehold før offentliggørelsen af en udredning/rapport, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
24	Spm., om ministeren kan bekræfte, at en forsker frit kan udtale sig efter bedste faglige overbevisning, og at det er ulovligt, hvis en forskningsleder pålægger denne ikke at udtale sig eller at vente med at udtale sig, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
25	Spm. om, hvad en forsker skal gøre, hvis en forskningsleder pålægger denne at ændre i en publikation, at udsætte publicering eller at pålægge denne ikke at udtale sig om et konkret forskningstema, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
26	Spm. om begrundelsen for, at udviklingskontrakten skal omhandle universitetets »samlede virksomhed, herunder også den forskning, der understøtter opgaver inden for myndighedsbetjening«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

- | Spm.nr. | Titel |
|---------|---|
| 27 | Spm., om »de videnskabelige medarbejdere kan forske frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer, som fastlagt i udviklingskontrakten« er en begrænsning, der er indarbejdet i dette lovforslag, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 28 | Spm., om ministeren kan bekræfte, at den omtalte formulering betyder, at en forskningsleder med instruktionsbeføjelse kan pålægge en forsker at afholde sig fra at forske i emner, som ikke er nævnt i universitetets forskningsstrategi henholdsvis udviklingskontrakten, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 29 | Spm., om ministeren kan bekræfte, at ministeriet som kontraktpart får betydelig indflydelse på, hvad universitetets enkelte forskere kan/skal beskæftige sig med, jf. ministeriets ret til at formulere udviklingskontrakten, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 30 | Spm., om de videnskabelige medarbejdere henholdsvis Akademisk Råd vil blive inddraget i de økonomiske og faglige overvejelser i forbindelse med og før indgåelse af en kontrakt med et ressortministerium, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 31 | Spm. om, hvorfor en direktør henholdsvis sektorleder så vidt muligt skal være en anerkendt forsker, mens det for universitetets ledere gælder som et absolut krav, at de skal være anerkendte forskere, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 32 | Spm. om, hvorledes kan »kvaliteten sikres på anden måde«, jf. § 16 a, stk. 3, når en direktør henholdsvis en sektorleder, der ikke er anerkendt forsker, skal have beslutningsmyndigheden og instruktionsbeføjelser vedr. fagligt-videnskabelige beslutninger om ansættelser, projekter, kontrakter el.lign., når denne ikke har de fagligt-akademiske kvalifikationer til at tage stilling hertil, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 33 | Spm., om der i loven er indbygget »vandtætte skotter« mellem den fri forskning og sektorforskning, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 34 | Spm. om kommentar til bemærkningen i Videnskabernes Selskabs høringssvar om, at der ikke er »et hensigtsmæssigt bolværk« for den enkelte forskers forskningsfrihed, idet loven ikke sikrer en klar arbejdsdeling, så det står helt klart, hvem der arbejder med sektorforskning, og hvem der arbejder med grundforskning, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 35 | Spm. om ministerens kommentar til Videnskabernes Selskabs forslag til hensigtserklæring, der skal sikre den individuelle forskningsfrihed, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 36 | Spm., om ministeren kan bekræfte, at der er offentlighed i forvaltningen, hvad angår de nye sektorinstitutioners aktiviteter, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 37 | Spm. om universiteternes sektorbevillinger fra ressortministerierne opføres i virksomhedsregnskabet som eksterne indtægter, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 38 | Spm., om indtægterne for de indfusede sektorforskningsaktiviteter kommer til at fremgå på en særskilt finanslovskonto og kommer til at fremgå særskilt af universitetsregnskabet, så det er muligt at adskille de almindelige forskningsaktiviteter fra de nye myndighedsopgaver m.m., til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |
| 39 | Spm. om, hvilke dele af universiteternes indtægter til udførelse af myndighedsopgaver m.m. fra ressortministerierne, der vil blive indregnet som forskningsbevillinger, når de totale forskningsbevillinger skal beregnes i henhold til Barcelonamålsætningen, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå |

Spm.nr.	Titel
40	Spm., om universiteternes ledelser havde pligt til, jf. lovens § 15, at forelægge ministeriets høring om universitetslovsudkastet (L 140) for Akademisk Råd, og vil ministeren supplerende oplyse, på hvilke af de 9 institutioner dette skete, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
41	Spm. om en redegørelse for, hvad der forhindrer ministerier i at opbygge deres egen sektorforsknings- og analyseenhed i ministerielt regi, når den toårige indfasning er slut, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
42	Spørgsmål tilbagetaget
43	Spørgsmål tilbagetaget
44	Spørgsmål tilbagetaget
45	Spørgsmål tilbagetaget
46	Spm., om kontrakter mellem universiteter og sektorministerier indgås mellem disse to parter enten som en aftale (økonomisk) specificeret på myndighedsberedskab, udrædningsopgaver, overvågning m.m., eller som en rammeaftale og/eller som en del af ministeriets resultatkontrakt, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
47	Spm., om resultatkontrakten indgås alene med Videnskabsministeriet, og om ministeriet repræsenterer øvrige ressortministerier, eller om de indgåede kontrakter blot indføjes i resultatkontrakten, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
48	Spørgsmål tilbagetaget
49	Spørgsmål tilbagetaget
50	Spørgsmål tilbagetaget
51	Spørgsmål tilbagetaget
52	Spørgsmål tilbagetaget
53	Spm., om universiteter i de nordiske lande, Storbritannien, Holland, Frankrig, Tyskland og USA indgår resultatkontrakter med ministeriet/ministerier, jf. § 8, stk. 8, i lovbemærkningerne om udviklingskontrakter som styreform, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
54	Spm., om medarbejderne på universiteterne i de nordiske lande, Storbritannien, Holland, Frankrig, Tyskland og USA af deres institutleder med instruktionsbeføjelser kan pålægges at udføre bestemte forskningsopgaver og myndighedsopgaver, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
55	Spm. om, hvad termen »undtagelsesvis« dækker over, jf. § 33, stk. 2, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
56	Spørgsmål tilbagetaget
57	Spm. om, hvad termen »undtagelsesvis« dækker over, jf. § 33, stk. 2, herunder give eksempler på ministerielle kontraktpålæg inden for fødevarerområdet (DFVF) og miljøområdet (DMU), til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
58	Spørgsmål tilbagetaget
59	Spørgsmål tilbagetaget
60	Spm. om, hvad der forhindrer ministerier i at opbygge deres egen sektorforsknings- og analyseenhed i ministerielt regi, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
61	Spm. om, hvem der har ejerskabet til database-oplysninger og lignende vedrørende Danmarks Fødevarerforsknings, DMU's og Danmarks Jordbrugsforsknings udførelse af myndighedsopgaver, og forestiller ministeren sig, at dette materiale evt. skal udleveres til et privat konsulentfirma i forbindelse med konkurrenceudsættelsen om to år, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
62	Spm. om, hvorfor protesterne mod ministerens beføjelser til at påtvinge universiteterne kontrakter, jf. § 33, stk. 2, ikke er omtalt i ministeriets høringsnotat, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
63	Spm., om det, jf. § 15 i universitetsloven, var et lovkrav, at det fremsendte høringsudkast til lov om ændring af universitetsloven (dateret 14/12-06) var af en sådan betydning/karakter, at det skulle forelægges for Akademisk Råd, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
64	Spm., om det er en korrekt fortolkning af § 15, stk. 3, at Akademisk Råd har ret til at drøfte og udtale sig om det fremsendte høringsudkast, idet dette er af væsentlig betydning for universitetets virksomhed, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
65	Spm., om ministeren kan bekræfte, at det er lovstridigt, hvis rektor har undladt at forelægge høringsudkastet for Akademisk Råd, eller at rektor kun har forelagt det »til orientering«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
66	Spm. om, på hvilke universiteter Akademisk Råd fik forelagt henholdsvis ikke forelagt det fremsendte høringsudkast til lov om ændring af universitetsloven på en måde, så det var i overensstemmelse med universitetsloven, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
67	Spm. om kommentar til henvendelse af 16/2-07 fra Danske Studerendes Fællesråd, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
68	Spm. om, at der, i forhold til det forslag, der blev sendt i høring, i bemærkningerne til afsnit 2.3.5 på side 10 er tilføjet: »idet ph.d.-skoler erstatter forskerskoler«, og hvad er effekten af tilføjelsen, og med hvilken begrundelse er tilføjelsen sket, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
69	Spm., om det fortsat vil være muligt med indførelsen af de nye ph.d.-skoler at indgå i tværinstitutionelt og tværfagligt samarbejde om forskeruddannelse, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
70	Spm. om, hvilken betydning indførelsen af de nye ph.d.-skoler har for det eksisterende forskeruddannelsessamarbejde og for forskerskoler på tværs af fagområder og institutioner, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
71	Spm. om, hvordan de nye ph.d.-skoler tilgodeser det fagligt fokuserede forskeruddannelsessamarbejde, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
72	Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
73	Spørgsmål tilbagetaget – stilles i stedet til L 179, og ministerens svar herpå
74	Spørgsmål tilbagetaget – stilles i stedet til L 179, og ministerens svar herpå
75	Spm., om det er i overensstemmelse med virksomhedsoverdragelsesloven, når universiteter overtager »myndighedsopgaver«, men ikke må kende de forudsætninger og betingelser, som de bevilgende og kravstillende ministerier har til overdragelsen, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
76	Spm., om ministeriers betingelser for kontraktindgåelse ikke vil være omfattet af offentlighedsloven, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
77	Spm. om, hvilken procentvis forskningsandel/»overhead«, der hidtil har været knyttet til ministeriers myndighedsbetjening og lign. på Danmarks Fødevarerforskning, på Danmarks Jordbrugsforskning samt på Danmarks Miljøundersøgelser, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
78	Spm. om, hvem der afgør tvister i tilfælde af, at der opstår uenighed mellem et ministerium og et universitet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
79	Spm., om ministeren kan garantere, at lovrevisionen lever op til de internationale normer for universiteters virksomhed, når ministeriet ikke er i stand til at sammenligne centrale strukturelle og lovgivningsmæssige forhold i relation til de lande, som vi normalt sammenligner os med, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
80	Spm. om, hvad der vil være tiltrækkende for en velmeriteret udenlandsk forsker ved at komme til Danmark, når forskeren – i modsætning til vilkårene i andre lande – kan pålægges at udføre »myndighedsopgaver« for danske ministerier, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
81	Spm. om redegørelse for de tilgrundliggende principper for ejerskab, brugsrettigheder og eventuel ophavsret til databaseoplysninger og lignende vedr. Danmarks Fødevareforsknings, DMU's og Danmarks Jordbrugsforsknings udførelse af myndighedsopgaver, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
82	Spm. om, hvilke begrænsninger der, jf. forvaltningslovens § 27, kunne tænkes pålagt en forsker i forbindelse med udførelse af en forskningsopgave, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
83	Spm., om forvaltningslovens bestemmelser også var gældende for den universitetsansatte før lovrevisionen, eller om der er tale om en fornyelse, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
84	Spm., om ministeren kan bekræfte, at loven ikke forhindrer, at et ressortministerium kan indføre særlige kontraktbetingelser eller forbehold som f.eks., at ministeriet skal have ret til at gennemse/rette i en udredning/rapport, før rapporten offentliggøres, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
85	Spm. om, hvad en forsker skal gøre, hvis forskeren fortsat ikke mener, at der er saglig begrundelse for, at en forskningsleder – og senere forskningslederens foresatte – pålægger forskeren at ændre i en publikation, at udsætte publicering eller at pålægge denne ikke at udtale sig om et konkret forskningstema, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
86	Spm., om der er offentlighed i forvaltningen om forskerens indsigelse til forskningslederen/forskningslederens foresatte, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
87	Spm. om, hvilken beskyttelse den ansatte har (som »whistle-blower«) overfor represalier fra sine overordnede i det tilfælde, at den ansatte klager over forskningslederens/forskningslederens foresattes pålæg af begrænsninger af den ansattes publiceringsret eller ytringsfrihed, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
88	Spm., om ministeren kan bekræfte, at en forskningsleder via sin instruktionsbeføjelse kan pålægge en forsker at dreje fokus i sin forskning fra et felt til et andet med henvisning til, at forskerens selvvalgte tema ikke er nævnt i universitetets forskningsstrategi henholdsvis udviklingskontrakt, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
89	Spm., om ministerens svar på spørgsmål 41 skal forstås sådan, at begrænsningen for, at ministerier opbygger deres egne sektorforsknings- eller analyseenheder i ministerielt regi er de forudsætninger, »hvorunder bevillinger er givet, herunder forudsætninger om sektorforskningens organisering«, og ministeren bedes redegøre konkret for, hvilke forhindringer/begrænsninger, der kan være tale om, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
90	Spm., om ministeren vil bekræfte, at følgende projekter kan fortsætte efter vedtagelse af lovforslaget, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
91	Spm. om teknisk bistand til udformning af et ændringsforslag, der sikrer, at meritankenævnet får en sammensætning som studienævn, det vil sige 2 VIP'er + 2 studerende, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 140**Samråds-
spm.nr.****Titel**

- A Samrådssp. om, hvilke kontakter ministeren har haft med universiteternes ledelser og de ansattes organisationer i forbindelse med behandlingen af ændringerne i universitetsloven, til videnskabsministeren
- B Samrådssp. om ministerens kommentarer til universitetsverdenens kritik af regeringen for at ville knægte den frie forskning og stække universiteternes uafhængighed, til videnskabsministeren
- C Samrådssp. om, hvilke ændringer ministeren vil gennemføre i sine forslag til ændringer af universitetsloven på baggrund af universitetsverdenens kritik af disse forslag, til videnskabsministeren

Fire af udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra V, S, DF og KF.

Spørgsmål 68:

I forhold til det forslag, der blev sendt i høring, er der i bemærkningerne til afsnit 2.3.5 på side 10 tilføjet: »idet ph.d.-skoler erstatter forskerskoler«. Kan ministeren oplyse, hvad effekten er af tilføjjelsen, og med hvilken begrundelse er tilføjjelsen sket?

Svar:

Visse høringssvar har udtrykt usikkerhed omkring relationen mellem de eksisterende forskerskoler og de nye ph.d.-skoler. Derfor er det i bemærkningerne præciseret, at indføjjelsen af ph.d.-skoler ophæver begrebet forskerskole, så der på ph.d.-området kun er ét skolebegreb med en entydig ansvars- og kompetencefordeling. Med indføjjelse af ph.d.-skoler er det fastlagt, at en ph.d.-studerende er tilknyttet én ph.d.-skole, som har det samlede ansvar for den pågældende ph.d.-studerendes uddannelse, herunder ansvar for at sikre kvalitet i kursusudbud, udlandsophold og vejledning. Hver ph.d.-skole har tilknyttet et ph.d.-udvalg og har en leder med ansvar for planlægning og kvalitet i uddannelsen. Derudover er der indført bestemmelser om dekanens overordnede ansvar for opføjjning på skolernes virke samt en bestemmelse om jævnlige internationale evalueringer. En klar organisatorisk ramme om ph.d.-uddannelse var en af de centrale anbefalinger i den internationale evaluering af den danske forskeruddannelse »A Public Good« fra 2006.

En række aktiviteter i regi af eksisterende forskerskoler vil formodentlig med fordel kunne indgå i eller være afsæt for en ny ph.d.-skole. Dette vil være op til de enkelte universiteter eller i et samarbejde mellem disse.

Spørgsmål 69:

Vil det fortsat være muligt med indføjjelsen af de nye ph.d.-skoler at indgå i tværinstitutionelt

og tværfagligt samarbejde om forskeruddannelse?

Svar:

Det vil stadig være muligt med tværfagligt og tværinstitutionelt samarbejde om forskeruddannelse eksempelvis om kursusudbud og vejledning. Et mere formaliseret tværgående samarbejde, som også berører de ansættelsesmæssige forhold for de ph.d.-studerende, herunder ansættelse og udskrivning, fordrer imidlertid etablering af en tværgående ph.d.-skole. De nærmere regler herfor fastsættes i de deltagende universiteters vedtægter.

Spørgsmål 70:

Hvilken betydning har indføjjelsen af de nye ph.d.-skoler for det eksisterende forskeruddannelsessamarbejde og forskerskoler på tværs af fagområder og institutioner?

Svar:

En række aktiviteter i regi af eksisterende forskerskoler vil formodentlig med fordel kunne indgå i eller være afsæt for en ny ph.d.-skole. Dette vil være op til de enkelte universiteter eller i et samarbejde mellem disse. Det samme gælder eksisterende forskeruddannelsessamarbejder mellem universiteter og forskningsinstitutioner.

Derudover er der i lovforslaget fastsat en overgangsbestemmelse, jf. § 2, stk. 3. Ifølge denne bestemmelse kan videnskabsministeren efter ansøgning fra universitetet dispensere fra kravet om tilknytning til ph.d.-skoler i op til 3 år fra lovens ikrafttræden af hensyn til eksisterende samarbejder i regi af forskerskoler, ph.d.-studerende, der har påbegyndt et uddannelsesforløb, samt allerede afgivne bevillinger fra det forskningsrådgivende system.

Spørgsmål 71:

Hvordan tilgodeser de nye ph.d.-skoler det fagligt fokuserede forskeruddannelsessamarbejde?

Bilag til bet. o. lovf. vedr. universitetsloven

Svar:

Det er op til universiteterne selv at fastlægge det faglige omdrejningspunkt for deres ph.d.-skoler, som, i det omfang universiteterne finder

det relevant, også vil bidrage til etableringen af fagligt fokuserede forskeruddannelsessamarbejder.